

BERNARD STULLI

9. listopada 1985. iznenada je preminuo u Zagrebu dugogodišnji direktor Arhiva Hrvatske dr. Bernard Stulli. Rođen je 17. kolovoza 1915. u Dubrovniku gdje je i započeo školovanje, da bi 1941. diplomirao pravo na Zagrebačkom sveučilištu. Već 1942, nakon kratkog službovanja u sudu, prelazi u dubrovački arhiv gdje ostaje do 1947. Te godine prelazi u Zagreb na dužnost opunomoćenika saveznog ministra za pomorstvo pri vladi NR Hrvatske, a od 1949. je najprije tajnik, a zatim direktor Jadranskog instituta JAZU. God. 1958. postaje rukovodilac Arhiva Hrvatske. Tu dužnost vrši punih dvadeset godina, sve do umirovljenja 1978. Zbog svog odgovornog i potpunog angažmana u ovom poslu stekao je opće priznati ugled vodećeg jugoslavenskog arhivista. Proučavajući praksu drugih zemalja i uvažavajući naše specifičnosti, kreirao je tekst našeg Zakona o zaštiti arhivske građe i arhivima koji je na najvišoj stručnoj razini. U njemu je ne samo uspješno obuhvaćena sva mnogostranost arhivske djelatnosti već i pružene najbolje smjernice za efikasnu zaštitu arhivskog blaga. Donesen 1978, danas taj zakon ne samo da nije zastario već je okrenut budućnosti promatrajući arhive kao dio cjelovitog informatičkog sistema, a pojam arhivske građe proteže na sav notografirani materijal: kompjuterske diskove, magnetoskopske vrpce, videokazete itd.

Zaokupljen problemima organizacije zaštite arhivskog blaga u cijeloj zemlji, nije imao vremena za vlastitu karijeru pa je tek 1977. doktorirao, a u Akademiju je primljen kao član suradnik 1983. Umjesto znanstvenih radova morao je pripremati brojne elaborate o aktualnim problemima koji po svojoj stručnosti i temeljitosti imaju sve odlike znanstvenog rada. Takav je npr. njegov rad o historijatu otoka Lastovo koji je izradio 1945. na traženje Komisije za razgraničenje s Italijom i koji nikada nije tiskan.

Ljetopis JAZU za 1984. donosi popis Stullievih radova s preko 70 naslova. Pisao je o povijesti pomorstva Jugoslavije, povijesti ribarstva na Jadranu, talijanskom iredentizmu, privredi Dalmacije u prvoj polovici prošlog stoljeća. Obradio je albansko pitanje od 1875. do 1882, kao i prilike na cijeloj istočnoj obali Jadrana koncem 19. st. Napisao je povijest otoka Zlarina. Posebno se bavio Istrom, Trstom i kvarnerskim otocima. Napisao je više radova iz područja pravne povijesti koji su vrlo značajni jer su rijetki istraživači koji se bave tom problematikom. Tu se posebno ističe studija o pomorskom pravu starog Dubrovnika, o pomorskom sudstvu, o starim zakonskim knjigama kao što je dubrovački statut i statut plominske općine u Istri. Posebno je htio

obraditi mljetski statut, ali ga je smrt spriječila da taj posao privede kraju. Napisao je zatim nekoliko radova iz povijesti Sinja i Cetinske krajine. Njegov interes nije bio ograničen samo na minula stoljeća. Po znanstvenim publikacijama širom Jugoslavije rasuti su njegovi radovi iz naše povijesti 20. stoljeća. Posebno je temeljito obradio revolucionarne pokrete među mornarima na našoj obali koji su popratili raspad Austro-Ugarske Monarhije. Tu su zatim prilozi o Franu Supilu i Stjepanu Radiću, o vojnoj pobuni u Kragujevcu 1918, kao i o diplomatsko-političkim aktivnostima u pripremanju ujedinjenja. Obrađujući period narodnooslobodilačke borbe i revolucije, piše o narodnom ustanku 1941. godine. Stulliev interes nije bila samo politička i pravna povijest. Njegov značajan doprinos ekonomskoj povijesti su dvije knjige arhivske građe o prvim prijedlozima i projektima željezničkih pruga u Hrvatskoj od 1825. do 1863, kao i studija o prometu u Hrvatskoj od početka 18. st. pa sve do 1918. godine.

Kao ugledni naučni radnik bio je urednik struke centralne redakcije Enciklopedije Jugoslavije. Sâm je autor brojnih članaka i u Enciklopediji Jugoslavije i u Pomorskoj enciklopediji. U oba izdanja Jugoslavike napisao je povijest Dubrovnika. Njegov članak u 3. svesku 2. izdanja je najcjelovitija i najuspješnija sinteza dubrovačke povijesti do danas napisana.

Stulli je veliki dio vremena i energije utrošio na uredničkom poslu u redakcijama triju časopisa. Obnovio je i niz godina bio glavni urednik Arhivskog vjesnika. Dugi niz godina je u uređivačkom odboru Historijskog zbornika. Konačno, stalno je bio angažiran u redakciji Dubrovačkih horizonata. Ova tri časopisa simbolički predstavljaju tri koordinate života i rada Bernarda Stullia: bio je arhivist, povjesničar i zaljubljenik u Dubrovnik. Sve to troje je zapravo jedno jer Dubrovnik, arhiv i povijest su tri komplementarna pojma, svaki pojam asocira druga dva.

Uz redovne dnevne obaveze Stulli je obavljao niz funkcija u stručnim i znanstvenim tijelima: bio je predsjednik Arhivskog savjeta Hrvatske, član Arhivskog savjeta Jugoslavije, predsjednik Komisije za naučni rad SR Hrvatske, član komisije za historiju Saveza komunista Hrvatske.

Bernard Stulli prošao je životni put od rodne kuće u Dubrovniku do humke na zagrebačkom Mirogoju, a da nikada nije prestao raditi, tako da su njegovi zadnji radovi ostali nedovršeni. On uostalom nikada nije ni mislio staviti točku na svoj rad iako je zadnjih godina dosta poboljševao. I posljednji tjedan pred smrt je još radio u svom Arhivu Hrvatske. Smrt ga je iznenadila kao i sve nas, a odlazak takvih kao što je Bernard Stulli ostavlja prazninu koja se ne može popuniti.

Ivo Ficović

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU — INSTITUT ZA HRVATSKU POVIJEST

INSTITUTE OF CROATIAN HISTORY
ИНСТИТУТ ХОРВАТСКОЙ ИСТОРИИ

RADOVI

VOL. 19

ZAGREB

1986.

Izdavač: Sveučilište u Zagrebu — Centar za povijesne znanosti
Odjel za hrvatsku povijest

UREDNIČKI ODBOR

Branka BOBAN, Zagreb, Mirjana GROSS, Zagreb, Josip LUČIĆ, Zagreb, Marijan
MATICKA, Zagreb, Ivan OČAK, Zagreb, Tomislav RAUKAR, Zagreb, Petar STRČIĆ,
Zagreb

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK

Josip LUČIĆ, Zagreb

Adresa uredništva: Centar za povijesne znanosti — Odjel za hrvatsku povijest,
Zagreb, Krčka 1

Časopis izlazi jednom godišnje

Cijena ovog broja iznosi 1.000 đin

Izdavanje časopisa sufinancira Samoupravna interesna zajednica za znanstveni rad
SR Hrvatske - VII.

Rješenjem Republičkog komiteta za prosvjetu, kulturu, fizičku i tehničku kulturu
SR Hrvatske br. 6859/1 od 5. X. 1982. časopis »Radovi« oslobođen je plaćanja
poreza na promet proizvoda.

Časopis je registriran u Republičkom komitetu za informiranje SR Hrvatske
pod br. UP-547/2 — 84 — 1984.

RADOVI 19

Za izdavača
dr. *Nikša Stančić*

Tehnički urednik
Franjo Čuješ

SURADNICI U OVOM BROJU

DAMIR AGIČIĆ, student Filozofskog fakulteta, Zagreb
SANJIN BIŠCAN, student Filozofskog fakulteta, Zagreb
dr. MIROSLAV BRANDT, Ul. socijalističke revolucije 73, Zagreb
mr. NEVEN BUDAK, Filozofski fakultet, Zagreb
IVO FICOVIĆ, Arhiv Hrvatske, Marulićev trg 21, Zagreb
KLARA FILIPOVIĆ, Šestinski vijenac 22, Zagreb
dr. TEREZA GANZA-ARAS, Obala socijalističke revolucije 8, Zadar
BORISLAV GRGIN, Baštijanova 54, Zagreb
dr. BOGUMIL HRABAK, Cara Uroša 6a, Beograd
IVAN JURIŠIĆ, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1, Zagreb
mr. DUBRAVKO LOVRENOVIĆ, Filozofski fakultet, Račkog 1, Sarajevo
mr. MARIJAN MATICKA, Filozofski fakultet, Zagreb
ANĐELKO MIJATOVIĆ, P. Togliatija 12, Susjedgrad, Zagreb
mr. FRANKO MIROŠEVIĆ, Zavod za prosvjetno-pedagošku službu, Zagreb
dr. ILIJA MITIĆ, P. Budmani 18, Dubrovnik
dr. IVAN OČAK, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta, Krčka 1, Zagreb
KREŠIMIR OREMOVIĆ, student Filozofskog fakulteta, Zagreb
ZVONIMIR PAVIĆ, student Filozofskog fakulteta, Zagreb
dr. DRAGUTIN PAVLIČEVIĆ, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Krčka 1
DUBRAVKA PEIĆ, Muzej Revolucije, Trg žrtava fašizma, Zagreb
mr. MIRJANA POLIĆ-BOBIĆ, Filozofski fakultet, Zagreb
mr. ŠTEFANIJA POPOVIĆ, Centar za povijesne znanosti, Krčka 1, Zagreb
LJERKA RACKO, Centar za povijesne znanosti, Krčka 1, Zagreb
dr. MIRJANA STRČIĆ, Kumičićeva 42, Rijeka
mr. MLADEN ŠVAB, Jugoslavenski leksikografski zavod Zagreb
ELIZABET TAKAČ, student Filozofskog fakulteta, Zagreb
mr. BOŽENA VRANJEŠ-ŠOLJAN, Centar za povijesne znanosti Sveučilišta u Zagrebu, Krčka 1
